

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et Divortiis, Dissertationes Tres

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. XVI. De reliquis congressibus, Sponsalibus & nuptiis ritibusque illicitis
& illegitimis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

omnes illos gradus tam affinitatis, quam consanguinitatis, tam in linea collateralis, quam recta, esse jure naturali prohibitos. Ita post Augustinum, Ambrosium & alios veteres, recte Calvinus ad Lev. Caput. XVIII. *Prohibitio incestuum, de qua nunc agitur, minime est ex legum numero, qua pro temporum & locorum circumstantiis abrogari solent: quandoquidem fluit ab ipso natura fonte & fundata est in generali omnium legum principio, quod perpetuum est ac inviolabile.* Quæ etiam Martyris, Bezæ & aliorum plurimorum Protestantium Theologorum est sententia, quemadmodum in suis Judiciis & Consiliis passim supponunt Theologi Leydenses, aliquoties a me citati, & Augustanæ Confessioni addicti, apud Dedekennum, nominatim *Rostachienses An. 1597. & 1559. Vol. III. Th. Conf. I. III. S. II. Tit. 2. N. 2. 7. Jenenses in Append. ad vol. III. L. III. S. I. Tit. II. & Lipsienses An. 1650. ibid. ad Sect. II. Tit. 2. Num. I.* A quibus non dissentiunt Chemnitius, Hemmingius, Gerhardus, Voetius, Brochmandus, alique complures.

CAPUT XVI.

De reliquis congressibus, Sponsalibus & nuptiis, ritibusque illicitis & illegitimis.

HActenus de Incestu. Sequuntur alii illiciti & prohibiti concubitus iisdem Lev. XVIII. & XX. capitibus contenti, de quibus propter materiae affinitatem brevissime agere constituimus. *Primus* illicitus concubitus, qui incestis nuptiis annumerari solet, nobis est *polygamia* com. 18. quam legem prolixè exposuimus *Dissert. prima Sect. IV. Cap. IV. Secundus* est cum *muliere menstruis laborante*, etiam propria conjuge Lev. XVIII. 19. ואל אשה בנדה טמאתה לא תקרב. Et ad mulierem in separatione immunditiei sua ne accedito, ut retegas nuditatem ejus. Conf. cap. XX. 18. Fluxus ille sanguinis menstruus, qui humani generis proprius videtur, (etsi nonnulli in majoribus fimiis ac piscibus in mari Indiae Orientalis eum observatum esse tradant,) solis foeminis accidit, tempore pubertatis, quando ad generationem apta evadunt, aliis tamen citius aliis tardius. Cujus rei ratio adferri potest, quod sexus muliebris sit tenuioris constitutionis, debiliora habens temperamenta & fermenta, unde earum sanguis facilius causae fermentanti, occasione certarum phasium lunæ, auscultat, quam sanguis virorum, in quibus omnia constantiora.

II. Sed

II. Sed accedit alia ratio in Sacris Pandectis nobis revelata Gen. III. 16. ubi Deus Evæ, & in ea toti sexui fœminino, comminatur multiplicationem doloris etiam in conceptu; quo pertinet procul dubio morbus fœminis naturalis, qui fluxus menstruus nuncupari solet. Quemadmodum docet *Rabbi Menachem Rakyati, Comm. in Legem f. 140.* כי הדמים הטמאים באים מהשואל *Fluxus sanguinis impuros proficisci ex Sammaele; & impuritate Serpentis, quam immiserit in Evam.* Haud secus ac pudor, qui ab opinione sive metu vituperii procedit, homini nunc naturalis est, ex natura secundaria. Quia igitur mulieri mensuris laboranti, nova accedit pudendi causa, violatur pudor, qui ex novæ infirmitatis detectione oritur, quoties cum ea consuefcit maritus, qui inde polluitur. Unde non mirum est, hanc legem si ejus substantia spectetur, naturalem esse, pudori naturali innixam, adeoque vim obligandi ad nos sese extendere, siquidem naturæ, quæ ejiciendo & protrudendo operam dat, vim facit, quicumque cum mensuris laborante miscetur. Neque tamen nego, legalem & ceremonialem impuritatem accessisse, de qua idem Moses Levit. xv. 19-24.

III. Tertius post incestum concubitus illicitus est cum uxore alterius, & *adulterium* vocatur Lev. xviii. 20. ואל אשה עמיתך לא תתן ואל אשה עמיתך לרוע למאנה בה *Item cum uxore proximi tui ne committito, ut concumbas ad semen polluendo te cum ea.* Quod clarius exprimitur cap. xx. 10. ubi primo fit mentio uxoris alterius viri, & deinde adulterii, quod quis committit cum uxore proximi sui; adeoque coitus cum cujuslibet hominis uxore prohibetur, quia omnis homo proximus noster est. R. Moses Mikkotzi *Prac. Neg. 97.* notat & viro & uxori alterius hic præceptum esse datum, quia in Decalogo dicitur: *ne committas adulterium.* ואין ניאוף אלא באשה איש *Non est autem adulterium nisi cum uxore alterius viri,* quia dicitur in *Sectione Kedoshim (Lev. xx. 10.) Similiter vir qui adulteravit cum uxore alicujus &c.* Quamvis enim præceptum sit expressum in masculino, utrumque tamen intelligi vult tam virum quam mulierem, de quo egimus in *Dissert. prima.*

IV. Quarto prohibetur in eadem hac serie verborum *seminis traditio ad cultum Molechi,* in qua spirituale adulterium est Lev. xviii. 21. cap. xx. 3. & seqq. ומורעך לא תתן להעביר למורכך ולא תחלל את שם אלהיך אני יהוה *Item de semine tuo, ne permittito traducendum Molecho, neque profanato nomen Dei tui, ego sum Jehovah.* Abarbenel hic merito dubium movet,

cur Molechus, qui pertineat ad cultum stellarum ac planetarum, nuptiis incestis annumeretur, cum illa tria diversissima sint, cultus scilicet stellarum ac planetarum, incestus, & effusio sanguinis. Quod hoc modo solvit *Commentario in Pentat. fol. 155. 2.* Quando autem hoc loco dicit, De semine tuo ne permittito traducendum Molecho, id hic, ut non comprehendatur sub incestu, refertur duas ob causas. 1. quia cultus Molechi pertinebat ad opera terra Canaan, sicut incestus nuptiæ memorate, quandoquidem ille res conjunctæ erant, & consuetudine in hac terra receptæ. 2. quia cultus ejus fuit opus scortationis & seminis eductio, ut illud aboleretur, quemadmodum se habet concubitus cum bestia & masculo, ideo eam lex nomine seminis refert, dum dicit: de semine tuo non dabis ad traducendum Molecho. Cum enim filios & filias suas traderent, ut igne comburerentur, id perinde se habuit, ac si corrupissent viam eorum, & semina ad ea abolenda extraxissent, quia genuerunt ad inane, & semen manibus suis corruerunt; ideoque hic refertur, eique cohaeret concubitus cum jumento & masculo prohibitus.

V. De hoc Molecho variæ passim extant virorum doctorum conjecturæ, quas prolixè examinare, non est nostri instituti, & alii istam provinciam jam occuparunt, nominatim Grotius, Seldenus, Kircherus, Bochartus, Dietericus, Spencerus. Quidam Ammonitarum numen vel idolum fuisse, alii Saturnum, alii Martem, Mercurium alii, alii Venerem sive Luciferum, alii aliquem inter reges antiquos fuisse conjiciunt. Sed potior eorum sententia videtur, qui nomen omnibus diis commune, & eundem cum Baale fuisse arbitrantur, ex collatione locorum Jer. xix. 5. & xxxii. 35. Horrendum autem & gravissimum peccatum committebant contra legem naturæ gentes, & Israelitæ simul etiam contra legem revelatam, quod rogo accenso, circa quem pueri & viri saltasse videntur, infantes vel occiderent (quemadmodum *דעבירי* *transire fecit*, accipitur Jer. vii. 31. 32. 35. Ezek. xvi. 20. 21.) vel sensu molliore, quia illud amoris naturali parentum erga liberos nimis repugnabat, traductione per ignem lustrarent, sicut 2 Reg. xvi. 3. hac forte opinione inducti, quod liberi aliqua impuritate laborarent, & dæmonis faucibus obnoxii morte intempestiva tollerentur, nisi flammam subirent lustralem. Quod spirituale adulterium erat, cui etiam accedere potuit pudendorum denudatio, quemadmodum in cultu Pehoris Num. xxv. 1.

VI. *Quinto*

VI. Quinto interdicitur concubitu cum mare Lev. xviii. 22. *וְאִתּוֹת לֹא תִשְׁכַּב כִּשְׁכַּב אִשָּׁה חֻעֲבָה הִיא cum mare ne concumbito concubitu muliebri, abominatio est.* Conf. Lev. xx. 13. Huc revocari possunt loca Apostoli Rom. i. 24. seq. Colof. i. 11. 5. Eph. v. 3. 4. 5. I Cor. vi. 9. Peccatum illud nefandum, abominandum, contra naturam κατ' ἐξοχήν & Sodomiticum appellari consuevit. LXX βδέλυγμα ἐστίν. Denique Sexto, coitus cum bestia viro ac foeminae prohibetur Cap. xviii. 23. xx. 15. 16. *וְכַל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׁכַבְתָּךְ לְטִמְאָה בָּהּ Et cum ulla bestia ne committito ut concumbas, polluendo te cum ea: mulier quoque ne consistito coram bestia ut incubet sibi, confusio est.* Quod inter vitia, quæ sunt contra naturam, omnium gravissimum & turpissimum est, ubi negligitur sexus humanus. *Neque distinguit Scriptura, (sunt verba Maimonidis Isuri Biah Cap. 1.) inter bestiam magnam ac parvam, quandoquidem scriptum de omnia bestia, etiam quamprimum in lucem edita.*

VII. Comprehenduntur igitur omnes bestia ac ferae, licet maxime domestica, obvia & usitata animalia indigentur, quibus cum occasio libidinem exercendi commodior offertur. Quod scelus ac nefandum facinus הכל *confusio* vocatur, a radice כל *confudit, miscuit.* LXX μωσαϊκόν ἐστίν scelus, facinus detestandum, ac abominabilis coitus est. Si enim Deus animalium species, contra naturam & creationem commisceri noluit Lev. xix. 19. quanto magis abominatur horrendam mixturam brutorum & hominum ad imaginem suam conditorum, nobilique anima præditorum, qua differunt ab omnibus animalibus ad partem abjectis? A quibus nefandis congressibus Israelitas in terram Canaan migraturos, & omnes homines Moses dehortatur, ratione desumpta a poena, quam Deus inflixit Cananæis, propter hæc & similia scelera terra eiecit, quem admodum prolixius visum est capite præcedenti.

VIII. Priusquam ad poenas progrediamur, reliquas nuptias illicitas & illegitimas per quæstiones & resp. subnectere visum est, in quibus Canonistæ & Scriptores practici prolixè occupati fuerunt, ut a Lectoribus, præcipui casus qui hic moveri solent, uno intuitu conspiciantur:

Questio 1. An in Ecclesia Christiana concubinatus sit toierandus?
Neg.

Q. 2. An publica sponsalia privatis & clandestinis præferenda? Aff.

P. 3.

Q. 3.

- Q. 3. An anulum vel aliud quid in arrham dare, sit sufficiens signum sponsaliorum, sine expressis verbis coram testibus probatis, aut sine scriptis? Neg.
- Q. 4. An sponsalia ut consensu mutuo contrahuntur, ita etiam consensu mutuo dissolvi possint? Neg.
- Q. 5. An sponsa repudiari possit ob medicamenta sterilitatis sumpta? Aff.
- Q. 6. An sponsalia obligent ad præstandum matrimonium termino præfixo promissum? Aff. nisi necessitas impediatur.
- Q. 7. Num ab Ecclesia & Magistratu compelli possit, qui injuste moras necit? Aff.
- Q. 8. Num sponsalia jocosè contracta obligent, vel adjecta conditione impossibili aut turpi? Neg.
- Q. 9. Num priora sponsalia dissolvantur per posteriora, si his accesserit concubitus, aut confirmatio per juramentum? Neg.
- Q. 10. An quis obligetur sponsalibus dolo malo initis? Neg.
- Q. 11. An uxor matrimonium alteri, joco promissum post mortem mariti præstare teneatur? Neg.
- Q. 12. An persona sponsalia negans, & juramentum præstare recusans, constringi possit ad matrimonium contrahendum? Aff.
- Q. 13. An Sponsus aut Sponsa a sponsalibus rescindi possit, si altera pars post sponsalia, adulterio aut stupro, aut scortatione se polluerit? Aff. Vid. Deut. xxii. 13-21.
- Q. 14. An Sponsa per vim vitata repudiari possit? Neg. si nulla parte consenserit.
- Q. 15. An error sponsalia dissolvat aut irrita reddat? Aff. sub distinct.
- Q. 16. An, si quis per certam matrimonii spem & promissionem conditionatam & dolosam, per blanditias ad concubitum aliquam pellexerit, a vinculo liberari possit, ut aliam ducat, aut saltem in coelibatu vivat? Neg. vid. *Diss. 1. Sect. IV. Cap. 111.*
- Q. 17. An postis sponsalibus licitus sit concubitus ante solemnem matrimonii confirmationem? Neg.
- IX. Q. 18. An expressus contrahentium consensus requiratur? Aff.
- Q. 19. An muti & surdi gestibus & signis consensum declarare atque ita matrimonium contrahere queant? Aff.
- Q. 20. An, qui dixit, Deo volente id fieri potest, plene consenserit? Neg.

- Q. 21. An parentes pro filiis possint sponsalia contrahere? Neg.
- Q. 22. An parentum consensus non tantum sit de honestate, verum etiam de necessitate? Aff. Vid. *Diss. I. Sect. IV. C. III.*
- Q. 23. An ad conjugium filii emancipati æque necessarius sit parentum consensus, ac ad conjugium non emancipati? Neg.
- Q. 24. An liberi non emancipati ob parentum consensum negatum, a quovis intentato conjugio in perpetuum frustrari debeant? Neg.
- Q. 25. An necessario utriusque parentis consensus requiratur? Neg. Sufficit consensus patris.
- Q. 26. An expressus consensus requiratur? Neg. Sufficit, si parentes non prohibeant, sed conniveant dicendo, se ipsos & conjugium eorum non curare.
- Q. 27. An parentis, qui filia curam nec in educatione nec in elocatione ullam habere voluit, consensus simpliciter sit necessarius? Neg.
- Q. 28. An sine consensu matrimonium temere contractum, facile sit solvendum? Neg.
- Q. 29. Quomodo de parentum longe remotorum consensu constabit? Resp. si sine expensis peti nequeat, connivendum, & ex permisis peregrinationibus tacitus consensus præsumendus.
- Q. 30. An mentis impotes, maniaci, phrenetici & pleni fatui ad conjugium admittendi? Neg.
- Q. 31. An ob epilepsiam, lepram, aliosve morbos contagiosos graves & incurabiles sponsalia dissolvi queant? Resp. Aff. si pars morbida isto malo ante sponsalia laboravit nec indicavit. Si vero post sponsalia invasit, tempus curationi præfinietur, quod ubi effluxit, morbo non sanato, liberum est parti sanæ sponsalia rescindere.
- Q. 32. An ob capitales inimicitias solvi sponsalia queant? Neg.
- Q. 33. An homicidium, furtum, & similia flagitia, etiam remissa, sint sufficiens dirimendorum sponsaliorum causa? Aff.
- Q. 34. An eunuchis, hermaphroditis, frigidis aliisque ad opus conjugale ineptis conjugium permittendum? Neg. nisi altera pars defectus gnara annuerit, & periculum sive metus scortationis absit.
- Q. 35. An certa ætatis mensura ex natura desumi, & lege communi describi queat? Neg. Judicium hoc cognitioni relinquendum.
- Q. 36.

- Q. 36. An conjugia inter senem & juvenulam, & inter juvenem ac vetulam permittenda? Resp. non plane prohibenda, nectamen facile permittenda.
- Q. 37. An ætate provectis tam viris quam mulieribus certus ætatis terminus constitui debeat, ultra quem conjugia ipsis non concedantur? Neg.
- Q. 38. An conjugia cum infidelibus, idololatriis & hæreticis illicita, si nulla spes conversionis? Aff.
- Q. 39. An culpa adulterii cum aliqua persona commissi impedire debeat conjugium post partis innocentis mortem, cum eodem aut eadem ineundum, aut jam initum dissolvendum? Resp. consideratis circumstantiis dispensari potest. Saltem initum non dissolvendum.
- Q. 40. An dos promissa, sed non soluta, ac debita antea ignota, irritum reddant matrimonium? Neg.
- Q. 41. An secundæ aut tertiæ nuptiæ prohiberi queant? Neg.
- Q. 42. An per potestates in hoc seculo contra septimas, octavas aut ulteriores nuptias ordo aliquis constitui possit? Aff. nisi proli gratia, & ob graves rationes contrahantur.
- Q. 43. Utrum præstet, coram Synedrio, an Senatu profiteri contracta sponsalia? Resp. coram utroque, tutius tamen & expeditius coram Senatu.
- X. Q. 44. Quot proclamationes fieri debeant? Resp. id arbitrio Magistratus relinquendum.
- Q. 45. An sponsus aut sponsa ex suggestu proclamata, divortium a conjugio petere queat? Neg. nisi divortii causa adferatur.
- Q. 46. An alteruter contrahentium, proclamationibus debite peractis, sponsaliorum contummatorem recusans, ad eam a Magistratu cogi possit? Aff.
- Q. 47. An peractis proclamationibus, si ad longum tempus differatur contummatio matrimonii, Ecclesia ac Magistratus intercedere debeant? Aff.
- Q. 48. Annon pastores, si proclamationes petantur, inquirere debeant in annos ætatis, mutuum ac parentum, tutorumque consensum, immunitatem a cognatione & affinitate, & ab aliis initis sponsalibus, in primas vel secundas nuptias, certitudinem & tempus mortis conjugis, in liberos, religionem &c? Aff.
- Q. 49. An peregrinis ex remotissimis angulis advolantibus bona fide

fide proclamatio concedenda? Aff. non tamen sine inquisitione & magistratus, ut in fraude deprehensi graviter puniantur, imploratione.

Q. 50. An irritum conjugium, ubi abest pastoralis, solennis, Ecclesiastica benedictio? Neg.

Q. 51. An ergo susque deque habenda benedictio & precatio matrimonialis? Neg.

Q. 52. An infideles, heterodoxi, non baptizati, baptismum recipere nolentes, & similes, in matrimonio sint confirmandi? Resp. tales potius politico Magistratui relinquendi.

Q. 53. An conjugia omni tempore, in Ecclesiae coetu confirmanda? Aff. Sed ob epulas, pompas, & strepitus diebus Dominicis precibusque ac jejuniis destinatis actus ille non admittendus, ne cultus divinus impediatur.

Q. 54. An in Ecclesia, vel domo, vel curia confirmatio peragenda? Resp. indifferens est. praestat tamen id fieri publice & Ecclesia praesente.

Q. 55. An liceat pastori peregrinos desponsatos in sua Ecclesia more solito confirmare? Neg. nisi habito testimonio pastoris aut magistratus istius loci.

Q. 56. An desponsati sub papatu degentes, Evangelicae autem religioni addicti, licite copulationem a Sacrificio petere queant? Neg.

Q. 57. An convivium nuptialia & epithalamia vetita? Neg.

Q. 58. An choreae virorum cum mulieribus in nuptialibus conviviis ferendae? Neg.

Has similesque Quaestiones prolixè apud Bezam, Chemnitium, Gerhardum, Dedekennum, Coccejum (*Consil. viii. & xxv. Epist. clix.*) Voetium, Brochmandum, Osiandrum aliosque deprehendere licet, a quibus ex professo tractantur, ideoque a nobis saltem proponuntur, ut uno intuitu eas Lector conspiciat, ad quas respondere haud difficile est.

CAPUT XVII.

De Pœnis incesto connubio & illicito coitui annexis. Lev. xviii. 29. xx.

JAm rerum series & promissi fides efflagitant, ut in *Pœnarum* expositione, quas summus Legislator prohibitionibus addidit, aliquid operæ studiique collocemus. Uti enim Jus Dei exigit,
 Q ut